

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry. Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Félsz. evre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Törvényjavaslat a munkásbiztosításról.

Budapest, aug. 24. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma közzétette a munkásoknak baleset és betegség esetére való biztosításáról szóló törvényjavaslatot, amely a baleseti biztosítást kötelezőleg kiterjeszti mindazokra az üzemekre, amelyek legalább husz munkást foglalkoztatnak állandóan. Beveszik a biztosításba az ipari és mezőgazdasági vállalatoknál 2400 koronáig terjedő, évi fizetéssel alkalmazottakat is. A baleseti biztosítás összes költségeit kizárólag a munkaadók fizetik. A kormány e szociális törvényjavaslatot mielőbb törvényerőre kívánja emelni, ezért mindjárt az október hó 10-én összeülő képviselőház elé fogja terjeszteni.

Az orosz forrongás.

Riga, aug. 24. Hivatalos jelentés szerint a rendőrség negyven forradalmárt letartóztatott és igen fontos iratokat foglalt le náluk. Mindnyájukat hadbíróóság elé állítják.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Sancho Panza halála.

Irta: D'Annunzio.

Amikor a lányok beléptek a szobába, donna Letizia karjaiban ringatta a kis beteget. A lányok résztvevően néztek fel rá és sóhajtoztak, amíg a nyitott ablakon beszűrődött az utca zaja.

A kis Sancho Panza meg-megreszkedett Letizia husos karjai közt. Fel akarta nyitni a szemeit, hogy hálásan nézzen az asszonyra és feléje fordítani a fejét, de a nyaka már meg volt merevedve. A szája felig nyitva volt és mint valami vörös falevél, lógott ki belőle a nyelve, a fehér hab közé lapulva. A lélegzete is egyre gyengébb lett és az orra sem volt már nedves, hanem száraz, mint a tapló.

— Óh Sancho, Sancho, mi lesz velünk! — siránkoztak a lányok. Mindegyik meg akarta simogatni a kis beteget, amint Letizia asszony karjain feküdt és mindegyik belémlyesztette fehér ujjait Sancho prémjébe.

A zöld ablakhálón keresztül a tengeri levegő is beszivárgott a szobába, ahol a fal mellett egy mórruhába öltöztetett papír-maché automatamajom álmodozott egy sorrentói mozaik-asztalkán.

Amikor Letizia helyet csinált egy karosszékben a betegnek, egyszerre csönd lett a szobában. Sancho párszor megfordult maga körül, hogy jó helyet találjon, mellső lábaira hajtotta a fejét és összegombolykodott, majd zárt sze-

A valparaisói földrengés.

Valparaiso, aug. 24. Eddig 1500 halottat temettek el, de még mindig hoznak ki holtakat a romok alól. Több száz halott még temetlenül hever. Minthogy a fertőtlenítő készletek kimerültek, járvány kitéréséről tartanak. A rend fenntartására igen erélyes intézkedéseket tettek.

Santiago, aug. 24. Az egyre ismétlődő földrengések a még megmaradt épületeket is teljesen lakhatatlanná tették.

Cséplőmunkások sztrájkja.

Csongrád, aug. 24. A felgyői uradalomban a cséplőmunkások közt sztrájk ütött ki. A munkások látván, hogy az asztagokban a buza kiesirózott és így nem használhatják, naponként egy mázsa buzát követelnek kárpótlásul illetvényükön fölül. Minthogy a munkások megtagadták a munkát, a rend fenntartására nagy számú csendőrséget rendeltek ki.

— Zanella mellőzése. — Egy helybeli magyar-olasz nyelvű estilap legutóbbi számának egyikében azt írta, hogy Fiume város országgyűlési képviselőjét, Zanella Rikárdot a gyakorló hajóraj ittidőzése alkalmával sértő mellőzés érte, amennyiben Fedina Lipót ellentengernagy a hajóján rendezett estélyre nem

meikkel, nehezen lélegezve lefeküdt. A nyakán és mellén a vastag husos bőre ránczot vetett, amíg a felső ajka fájdalmasan balra volt huzva. A szegény állapot betegségében roppant groteszk volt: egy törpe, aki elhjasodásban szenved.

A lányok némán nézték e nagy szenvedést és rettenetes előérzetük volt. Sancho már évek óta kedvence volt a háznak, itt nőtt fel, ahol született is és gömbölyű kis teste az elkényeztetett falánk természetére vallott. Idővel a szemei szinte emberi kifejezést öltöttek és amikor örült, a farkát csóválta, tánczolt és bukfcenzeket vetett a földön. És a lányoknak a szívében mindennek az emléke rejtetesen fájdalmas volt.

— Istenem, mikor jön már az az orvos? — kérdezte ingerülten az egyik.

A beteg pedig gyengén sóhajtozott, fuldokolt és esdeklően emelte fel a szemeit, a szemgolyói pedig már valósággal emberi tekintetűekké finomodtak a nagy fájdalomban.

Donna Letizia megpróbálta, hogy erős huslevest adjon be neki, de az állat már nyelni sem tudott.

Végre jött az orvos, aki futó mosolylyal nézett végig a siránkozó nő csoporton, amely rimánkodik, hogy gyógyítsa meg a kis Sanchót, majd a beteghez lépett:

— A rágószervek és az állkapocs-csukló merevedésével állunk szemben! — mondá — A baj a központi idegrendszerből indul ki, amely a hátgerinczben fészkel és ez a baj terjedő természetű. A benuulás tehát terjedni

hívta meg. Erre nézve helyreigazításul meg kell jegyeznünk, hogy Fedina Lipót ellentengernagy egyáltalán semmiféle estélyt vagy más ünnepséget nem adott. Montecuccoli gróf tengernagy adott ugyan szűkebbkörű ebédet az »Erzherzog Karl« hadihajón, de az tisztán katonai jellegű volt, amelyre a polgári hatóságok részéről csak három személyiség: Nako Sándor gróf kormányzó és ezidőszerinti helyettese, Wickenburg István gróf, miniszteri tanácsos és a vendéglátó város képviselőjében Vio polgármester volt hivatalos. Az a körülmény pedig, hogy Zanella Rikárd képviselő erre az ebédre nem kapott meghívót, az ebéd jellegénél fogva semmiképp sem tekinthető »mellőzésnek«. Montecuccoli gróf tengernagy Zanella Rikárd képviselővel egész ittléte alatt a legkitüntetőbb szívességgel érintkezett és daczára annak, hogy Zanella csak névjegyet adta le a tengernagynál, Montecuccoli gróf személyesen meglátogatta Zanella Rikárdot a lakásán. Sőt Zanellának alkalma volt egy fontos ügyről is tárgyalni a tengernaggyal, tudniillik a javítóintézetül használandó kimustrált hajónak a város részére való átengedéséről, mely célra tudvalevőleg a kimustrált »Möve« hajót ajánlotta föl 70.000 koronáért az admirális a városnak. Zanella e czélszerűtlen és drága hajó helyett egy nagyobb hajót kért Montecuccoli tengernagytól és pedig lehetőleg díjmentesen, hivatkozván arra, hogy Magyarország a haditengerészetért hozott nagy áldozatai tejében amúgy

fog és sorba, minden szervet szét fog ronsolni, amíg a szív, vagy a tüdőhöz nem ér, amikor is a halál fog bekövetkezni.

A hölgyek sápadt arcza még jobban el-sápadt, amikor a doktor e kegyetlen szavaihoz még hozzáfűzte:

— A betegség kifejlődésében, azt hiszem, nagy része van annak, hogy a médiumot túlzottan táplálták.

A lányok mind sirva fakadtak, csak a kis Viktória merete kérdezni:

— Hát nincs semmi segítség?

— Nem hiszem, de pióczákkal mindenesetre még megpróbálhatjuk.

Sancho le szeretett volna ugrani a székről, de nem mert. Esdekelve nézett körül és a szeme már homályos volt, mint két fekete szőlőszem, amelyen még ott van a harmat. A fájdalom szinte barázdákat vont az arczára, az orra sárga volt és nem rózsás, mint eddig, és a fülei fáradtan lógtak le. De megmozdulni sem igen birt és csak az orrát kaparta első lábával, mintha le akarná onnan kaparni azt a szenvedést, amely egyre kinozza.

Oly emberi volt a szemének kétségbeesett nézése, hogy Letizia sirva fakadt:

— O szegény Sancho, mi lesz veled, mi lesz velünk?

A lányok is közel voltak a siráshoz, de Viktória jegyözte a fájdalmát. Hősi tette volt szükség. Hát elővette a kis ollót és bár reszketett a keze az állat meleg lélekzetvételétől, bátran levágta Sancho nyakáról egy kis helyen a szőrt, mint valami szabálytalan tonzurát.

... És épp ekkor jött Natália, donna

sem részesül megfelelő ellenszolgáltatásban. *Montecuccoli* gróf erre a legszivesebben kilátásba helyezte az ügy támogatását a maga részéről.

A városi választások. Mint lapunk tegnapi számában megírtuk, ez év végén 28 városi képviselő mandátuma lejár s 1 mandátum halálozás, 1 pedig leköszönés következtében üresedett meg. A választók névjegyzéke szeptember elsejétől kezdve 6 héten át közszemlére lesz kitéve a városházán. A lista ellen a felszólalások szóval vagy írásban szeptember 14-éig adhatók be *Host* Vincze városi fogalmazónál. Felszólalásra minden választópolgárnak úgy a maga, mint mások választói joga iránt jogosultsága van. A nevezett időn túl történő felszólalások nem vétetnek figyelembe. A felszólalásokra hozott határozatok ellen a kapott értesítés vételetől számítandó 3 napon belül lehet a városi tanácshoz felelkezni, mely felelkezésekhez 20 korona ovadéknak a városi pénztárhoz történt befizetését igazoló letétjegy melléklendő. A városi tanács határozata ellen a kézbesítés idejétől számítandó 14 napon belül lehet felelkezni. Figyelmébe ajánljuk a magyar ajku választópolgároknak, hogy választói joguk megvédése érdekében a lista helyességéről meggyőződjenek.

A Cunard-társaság új hajója.

Csak nemrég bocsátották vízre Angliában a Cunard-társaság legújabb hatalmas hajóját, a „Luzitánia”-t. *Reményi* Antal, a kiváló tengerészeti szakférfiu ez alkalomból a „Budapesti Hírlap”-ban igen érdekes cikkben ismertette az új hajót. Cikkéből közöljük a következőket:

A „Luzitánia” hossza 785 láb, szélessége 88, teknőjének mélysége 60 és fél láb. Tartalma 32.000 tonna, vízkiszorítása pedig 33 láb merülésnél, tehát teli rakománnyal 38.000 tonna. Ugy szélessége, mint belső mélysége na-

Letizia menyé, karján a kis gyermekével. A mint meglátta a kómikusan megnyírt kis kutyust, kitört belőle a nevetés, amelyet nem bírt elfojtani:

— Hahaha! . . .

Hogyan? Natália nevet, mikor Sancho hadoklik? A lányok megvetéssel néztek rá, de ő még egyre nevetve a kutyus felé vitte a kis gyereket, hogy megmutassa neki a szegény állatot. A kis gyermek nevetve pacskolta Sancho fejét, aki, szemében az értelem utolsó fellobbanásával, megpróbálta, hogy a gyerekre nevéssen.

— Szegény Sancho Panza! — mondta Natália és elvitte onnan, mire a gyerek sírva fakadt. Natália ekkor egypárszor le-fel sétált vele a szobában, majd megállt az automata majom előtt és elindította azt, mire a gépezet egy pajzán gavotte-ba kezdett.

Az ablak nyitva volt és a tengeri levegővel együtt a pelargóniák illata is belopódzott a szobába, amíg a zene hangjai teljesen megtöltötték a szobát és Natália taktusra mozgatta a fejét.

Sancho már semmit sem hallott talán a zenéből. A pióca a vérét szivta és a szájából kilógó nyelve már szinte fekete volt és élettelen és csak a szeme fénylett még, bár az is fátyolosan.

— Natália, az Istenért, hagyj már abba! Nem látod, Sancho meghal?

De a gavotte-ot nem lehetett megállítani. A gépezetnek le kell járni. Így hát amíg a gavotte vigan hangzott, a jó Sancho Panza, mint egy ó-olasz melodráma hőse, a zene mellett lehelt ki lelkét. . .

gyobb minden más hajónál, minél fogva egy födélzettel többlet, tudniillik nyolcezzel lehetet a hajót ellátni az utasok nagyobb kényelmére, anélkül, hogy ez az uszó város állóságából veszítene; 33 lábánál mélyebbre azonban, tekintettel a kiindulási és érkezési kikötők mélységméreteire, nem fogják megrakodhatni. Legérdekesebb vonása: óránként való sebessége, mely 25 csomóra (64 fél kilométer) rug, tehát két csomóval sebesebb a legnagyobb német hajónál.

A „Luzitánia” tehát 1100 kilométernyi utat fog naponként megtehetni. A hajóóriás e rendkívüli sebessége, tekinte nagy szélességét, csak úgy volt elérhető, hogy teknője vonalainak meghatározását hosszas modellkísérletek előzték meg és azzal, hogy sikerült 66—68 ezernyi lóerejű hajtógépekkel ellátni. Ha ezt az óriási hajtóerőt a rendes gépekkel akarták volna elérni, akkor oly rendkívüli méretű tengelyeket s egyéb alkatrészeket kellett volna önteni, amelyek gyártása igen nagy nehézségekkel járt volna; ha pedig kettő helyett három gépet alkalmaznának, tengelyeik alkalmas elhelyezése okozna nehézségeket. De mindkét esetben ily óriás méretű dugattyus gépek okvetlenül a hajó nagy rezgését okoznák, ami pedig ily legelső rangú utas szállító-hajónál mindenképp elkerülendő volt. Ezek voltak az okok, miknél fogva turbinás gépek alkalmazására történt a döntés.

Ugyan ki gondolta volna ezelőtt hat évvel, amikor Parson első kísérletét tette hajóturbinájával a kormány által rendelkezésére adott 250 tonnás kis torpedó járóművel, hogy már ily rövid idő múltával egy legelső rangú 38.000 tonnás utas szállító-hajó óriás hajtóerjét turbinák fogják szolgáltatni. Négy turbina a hajó elején, kettő pedig hátulsó részében van alkalmazva. A turbinás gépezetnek elhelyezése mesteri, 25 hengerezű kazán, 192 tüzelő helylyel, szolgáltatja a gőzt. Négy kemény vezeti el a füstöt. Az alkalmazott szövegcskéik száma 4 millió, melyek egymagukban 50.000 kilogram súlylyal bírnak. A hajó teste kovacsolt acézból való. A hajónak kettős feneké van öt láb távolsági közöl.

Az annak idejében oly nagyhirű „Great Eastern” 80 lábbal volt rövidebb, 5 lábbal keskenyebb és 3 lábbal kevesebbet merült, de csak háromszor tehette meg az utat Anglia és Amerika között hiányos szerkezete miatt. Ma hulkja (leszerelt hajóknak minden nyelven elfogadott neve) köszön raktáru szolgál. Amde azóta a hajóépítési technika nagyot haladt és nem kell feltűnünk a „Luzitánia”-t.

A hajó-leviathan biztos vízre bocsátásának előkészítése nem kis gondot okozott a mérnököknek, de lényesen sikerült. A világ minden részéből számtalan üdvözlő távirat érkezett a hajó szerencsés vízre bocsátásának hírére a Cunard társasághoz, mint hajóépítő céghez.

En pedig ugyanabban az időben borongva álltam a Stefánia-mólón, Fiumében, kérde, hogy ugyan mikor fog már hacsak egy 3800 és nem 38.000 tonnás hajó a magyar tengerpartról az Adria hullámaiban keresztjeget nyerni?

KÜLÖNFÉLE.

Az angol hajóraj fiumei látogatása. A földközi-tengeri angol hajóraj *Beresford* lord tengernagy parancsnoksága

alatt holnap, szombaton délelőtt érkezik a fiumei kikötőbe. A 14 hadihajóból álló flotta két csoportra oszlik. Kilencz hadihajó Fiume előtt köt ki, ezek: a „Bulwark”, „Venerable”, „Formidable”, „Queen”, „Implacable”, „London”, „Irresistible”, „Surprise” és a „Bracham.” A másik csoport, amely *Lambton* ellentengernagy parancsnoksága alatt a „Leviathan”, „Suffolk”, „Lancaster”, „Carnarvon” és a „Diana” nevű hadihajókból áll, Buccari előtt vet horgonyt. A flotta két parancsnoka *Beresford* lord és *Lambton* tengernagyok a meg-

érkezés után tisztelegni fognak a kormányzó palotában *Nakó* Sándor gróf kormányzónál. Innen a parancsnokok *Vio* Ferencz dr. polgármesterhez, valamint a polgári hatóságok fejeihez mennek, hogy tisztelegő látogatásokat tegyenek. Mindazok, akiknél a flotta parancsnokai tisztelegni fognak, a látogatásokat holnap délután viszonzozzák.

Nakó Sándor gróf kormányzó a hajóraj tiszteletére vasárnap este 8 órakor dínert ad a palotában. Ugyancsak a kormányzó vendégei lesznek a flotta tisztikarának tagjai kedden este is, amikor a vacsora után fényes hangversenyt rendeznek a kormányzó palota előcsarnokában. A hangversenyen *Geyer* Stefike, a világhírű magyar hegedűművész működi közre. *Geyer* Stefike a vasárnapi dínert után is fog hangversenyezni. *Dienzl* Oszkár zongoraművésszel együtt. A fiatal művészleányt és édes anyját *Nakó* Sándor gróf kormányzó ma ebédre vendégeül látta. A keddi soireen *Berkes* fővárosi cigányprimás zenekara fog játszani.

A közönség holnaptól kezdve megtekintheti az angol hadihajókat. A hajók közül csak azokat látogathatják meg, amelyek az értelemző vörös-sárga lobogóval lesznek jelezve. A hajóraj ittűdözésének tartama alatt naponkint este 8 óratól felváltva a városi és katonai zenekar fog az Adamich-téren hangversenyezni. Az angol flotta e hó 30-áig marad Fiumében.

A dalmáciai hadgyakorlatok és a nyilvánosság. A dalmáciai kombinált hadgyakorlatokra, amelyeket a jövő hónap elején tartanak meg, külföldi államok attaséit nem hívják meg, még az olasz attasét sem, pedig ez a nemzetközi szokással ellentétben, mert a hadgyakorlatok az olasz vizek közvetlen szomszédságában fognak lefolyni. Ma azt jelentik azonban Bécsből, hogy egy attasé mégis ott lesz a dalmáciai gyakorlatokon, még pedig — a montenegrói hadsereg képviselője. Érdekes ezenkívül az is, hogy laptudósítókát sem bocsátanak a manőverre, amelyek a nyilvánosság teljes kizárásával fognak lefolyni.

Elmaradt párbaj. Mint már lapunk legutóbbi számában jelentettük, azok közül a tömeges lovagias ügyek közül, amelyek *Zsedényi* Aladár hírlapíró egyik minapi cikke miatt támadtak, ma kellett volna az első párbajnak megtörténnie. *Zsedényi* mai ellenfele *Formanek* Lázár őrnagy, az ungvári zászlóalj parancsnoka volt. A segédek a legsúlyosabb föltételű párbajban állapodtak meg és a *Ludovika*-akadémia vivótermét jelölték ki a párviadal színhelyül. Ez a párbaj azonban egyelőre elmaradt. Mint Budapestről táviratozzák, az ellenfelek és segédek délelőtt 10 órakor megjelentek a párviadal színhelyén. Ekkor előlépett *Langerer* százados, vezetősegéd, közölve *Zsedényi* megbizottaival, hogy a párbaj nem történhetik meg, mert a honvédelmi minisztertől nem érkezett meg az engedély a párbaj megvívására. A párbajt ezért későbbi időre kellett halasztani, amiről jegyzőkönyvet vettek fel és azt valamennyi jelenvolt aláírta.

Ember a tengerben. A Liverpoolba érkezett „*Benshav*” nevű hajó, mint onnét jelentik, a Földközi tengeren egy uszó embert mentett ki a vízből. A megmentett ember *Seidler* Pál, a Cunard-társaság „*Carpathia*” nevű hajójának magyar tolmácsa. *Seidler* Geunánál lebukott a hajóról és egész éjszaka uszott, hogy a főlshinen tarthassa magát. Most egy Liverpoolból Amerikába menő hajóval folytatta útját, hogy visszakerüljön a „*Carpathia*”-ra.

— **Tanulmányut.** Battestini Kázmér, a cosalái elemi iskola igazgatója, a földművelésügyi minisztérium meghívására folytán a bortermelés tanulmányozása érdekében Aradra és Pécsre tanulmányutat tesz.

— **Az Egyesült-Államok bevándorlási főbiztosa Fiumében.** Watchorn, az Egyesült-Államok bevándorlási főbiztosa, aki európai tanulmányuton volt, tegnapi reggel Triesztből Fiuméba érkezett. Watchorn Liverpoolon át jött Európába a kivándorlás tanulmányozására. Tegnapi meglepetésként a kivándorlási szállót. A bevándorlási főbiztos tegnapi délután nejevel és nyolcz éves kis fiával a kivándorlókat szállító „Carpathia” Cunard-gőzessel New-Yorkba utazott.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Lina József fiumei lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel *Liget*-re változtatta.

— **Erdőégés.** A mihaceva dragai községi erdő szerdán délután 1400 négyzet méternyi területen leégett. A tüzet a parasztok oltották el.

— **Hamis utlevelek.** Osics Mátyás 33 éves napszámos és *Mataics* István 17 éves munkás hamis névre szóló utlevelekkel akartak Amerikába vándorolni. A rendőrség mindkettőt letartóztatta s fejenként 20 korona pénzbüntetésre és két-két napi elzárásra ítélte.

— **Magyar éremművészek sikere Milánóban.** A „Corriere della Sera” szombati számában a milánói kiállítás érem- és plakettgyűjteményéről mond ítéletet Ugo Ojetti, aki ma a legtekintélyesebb olasz műkritikusok egyike. Éremet és plakettet az olaszok nagy tömegűt állítottak ki a maguk szépművészeti pavillonjában, de kívülök még csak a francia, a belga s a magyar iparművészeti osztályban volt érem és plakett látható. Ojetti azzal kezd dolgozatát, hogy megsirathatja mindenki a magyar tárlat elpusztulását, aki kedvét lel a kispasztikának ebben a fájában, mert — úgy mond — még Franciaország s Belgium kiállítása sem vetekedhet azzal a gyűjteménnyel, amelyet Magyarország az ötvösök számára fentartott kis termében berendezett. „Az az egyszerűség, — írja — amelyvel Beránnak és Becknek egy-egy arcot s egy-egy egyéniséget egy plaketti keretben megrögzíteni sikerül, sohasem tesz kárt víziójuk közvetlenségében, mint a hogy az megesik klasszikusabb hagyományú földön, ahol a veristák egyszerűsége sokszor modorosságnak és régi mesterekből táplálkozó emlékek összeegyvettesének tetszik. És a kivétel is, mind az öntés, mind a czizellálás tekintetében tökéletes, meghagyja az ujjak nyomatakának frissességét, sőt fokozza is azt finom patinával. Maróthi Geza a japánokkal vetelkedik a bronz s az ezüst traktálásában. Mindezeket a művészeket (főnebb még Telcs Edét is megemlítette Ojetti) alig ismerik még Európa kiválóbb művészi központjain. Búszkék lehetünk rá, hogy mi olaszok láthattuk őket elsőnek vendégül.”

Néhány meleg sorban utalezután az olasz műkritikus a renaissancekor olasz magyar művészeti összeköttetésekre s végül abban való reménységét fejezi ki, hogy a megújuló kiállítás is teljes erővel vesznek majd részt a magyar érem- és plakettművészek.

— **Papok a kivándorlási hajókon.** Vay Péter pápai protonotárius Essen-Ruhrból a fővárosi sajtóhoz intézett levelében annak megállapítására kéri fel a lapokat, hogy a német katolikus nagygyűlés illető osztályában nyomatékosan figyelmeztette az összes katolikus köröket a tengerentúli kivándorlásra, amely évről-évre növekszik, s a melynek kétharmadrésze a katolikus államokból, nevezetesen Ausztriából és Magyarországból, valamint Olaszországból kerül ki. Sürögösen szükségesnek tartja tehát, hogy a tengeren közlekedő hajókon a katolikus lelkeseknek a tengeri ut alatt kellő hely és alkalom nyújtásának a szent misére és a katolikus hívők lelki szükségleteinek kielégítésére s a Szent Rafael-egyesület felkérésével, hogy a különböző gőzhajós-társaságoknál e cél elérésére lépéseket tegyen. A nagygyűlés ilyen értelemben határozott.

KÖZGAZDASÁG.

+ **Czukorkivételünk Fiumén át.** A hivatalos statisztikai jelentés szerint a czukorkivétel Fiumén át ez év június havában, a múlt évi június havi kivittel összehasonlítva, a következő volt:

	1906	1905
Nyers czukor	6.169	17.952
Homokczukor	7.908	17.570
Finomított czukor	11.449	18.223
Összesen	25.526	53.745

A rendeltetési hely szerint a június havi czukorkivétel a következőképpen oszlott meg:

	1906	1905
olasz kikötők	1.067	—
angol	6.169	28.390
görög	1.445	1.307
brit földközi teng. kikötők	3.250	4.145
európai Törökország	3.564	1.917
ázsiai	3.921	8.114
brit-indiai kikötők	4.215	7.083
egyiptomi	302	422
persa-arab	565	572
afrikai	125	—
kinai-japán	—	—
egyéb	903	1.795

Január 1-étől június végéig a magyar czukorkivétel Fiumén át a következő volt:

	1906	1905
Nyersczukor	57.262	98.417
Homokczukor	389.142	250.435
Finomított czukor	108.964	93.122
Összesen	555.368	441.974

Ebből, rendeltetési helyek szerint, elszállított:

	1906	1905
olasz kikötőkbe	8.284	5.816
portugál	23.226	30.621
angol	57.324	147.844
görög	6.280	9.496
brit földközi-teng. kikötőkbe	23.755	19.847
európai Törökországba	28.834	11.385
ázsiai	51.224	27.837
Brit-Indiába	321.253	162.930
Egyiptomba	9.165	5.591
perza-arab kikötőkbe	13.022	6.146
kinai-japán	205	—
afrikai	5.260	—
egyéb	7.536	12.449
Összesen	555.368	441.974

A folyó év első fele tehát a múlt év hasonló időszakához képest 113.394 métermázsza, vagyis 25,6 százalék *kiviteli többlet* mutat, ami annál inkább latba esik, mert az Angliába való czukorkivétel jelentékenyen csökkent és a magyar czukrot az ottani, illetőleg amerikai szükségletre kevésbé veszik igénybe.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovacs Zoltán.

Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” önjnyomdai műintézet.

BUCCARI

(Fiume mellett)

Tengeri fürdő, remek szép fekvés, villanyvilágítás

Jadran Szálloda

modern kényelemmel berendezve

Olcsó árak.

Magyar kiszolgálás.

Nevelőnő,

ki a magyar és német nyelven kívül az olasz vagy az angol nyelvet bírja, két gyermek mellé kerestetik.
Czim e lap kiadóhivatalában.

„MIRAMARE”

NAGY SZÁLLODA

CIRQUENICA

Az adriai tengerpart legújabb és legmodernebbül berendezett szállója 70 fényesen berendezett szobával, gyönyörű terrasszokkal, külön nagy étteremmel és külön kávéházi helyiségekkel.

Gyönyörű árnyas park; fekvés közvetlenül a tengerparton, remek kilátással. Fürdők a házban, villanyos világítás, lift és minden modern kényelem.

Penzió lakás nélkül 6 korona. (Reggeli: kávé, tea vagy csokoládé vajjal s kenyérral délből: 5 fogás; este: előétel, sült, sajt vagy gyümölcs.)

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

ORFEUM SUSÁK.

Nagy nyári kerthelyiség.

Egyedüli mulatóhely a fiumei és susák előkelő közönség számára. Előadás minden nap: szórakoztató, fővárosi színű álló és mindig változatos műsorral, melynek kiemelkedő pontjait a következők szolgáltatják:

Belmont Lina olasz énekesnő.

Káthe Klára német soubrette.

Waltson William kettős contortionista.

Little Julius trapez-művész.

Rubini Gilda olasz soubrette.

Les Oscar's francia és spanyol énekesek és táncosok.

Wanda Hermin olasz énekesnő.

Carlton Alma nemzetközi énekesnő.

Les Frères Meltons erdőművészek.

Blancke Henriette bécsi soubrette.

Harrison Irma német énekesnő és táncosnő.

Kitűnő étellekről és italokról gondoskodik a vezetőség.

Az előadás este 1/9 órakor kezdődik.

CANTRIDÁ

NAGY TENGERI FÜRDŐ.

Dendéglő árnyékos kertben. — Csinosan butorozott vendégszobák. — Villamos világítás. — Díz a fiume vízvezetékéből. — Kitűnő kongha és finom italok. — Diszterem ünnepélyek és bankettek részére.

Minden vasár- és ünnepnap katonazenekar hangversenyez.

Villamossal a várostól negyedóránál távolság. Minden villamosnak összeköttetése van a fürdő omnibuszához.

Fürdő- és menetjegyek:

A városból oda és vissza fürdővel együtt felnőtteknek 70 fill

„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ gyermekeknek 50 „

Gíard. Publicotól oda és vissza fürdővel együtt felnőtteknek 60 „

„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ gyermekeknek 40 „

10 drb bérletjegy:

A városból oda és vissza fürdővel felnőtteknek 6.— kor

„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ gyermekeknek 4.40 „

Gíard. Publicotól „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ felnőtteknek 5.— „

„ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ gyermekeknek 3.— „

Jegyek a villamosvasut kalauzáinál kaphatók.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226. sz.

Első fumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó
munkát a legjutányosabb árak mellett
Szigorú pontosság és kiváló szakértelem
A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

„De la Ville“

Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

A kávéházban
Piczi Sándor kaposvári cigányzenekara
ma és minden nap

NAGY HANGVERSENYT
tart.

Kobányai és pilseni ösforrási sörkimerés.
Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

Fumei első magyar rizshántoló- és rizs-
keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fénykeményítő
tábláskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Előfizetések és hirdetések „A Tengerpart“

kiadóhivatalához
Adria Palota, Riva Szápary
czimzendők.

Szabott árak.

V. E. & A. de ROSSI

Piazza delle Erbe 7. (Óváros.)

Többször kitüntetett czipőraktára.

Saját készítésű legkitünőbb

férfi-, női-, és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
eszközöltetnek.

Szabott árak.

Leder S. czipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányú legkitünőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul
eszközöltetnek.

Magyar gyártmányú!

Hirdetések felvétetnek a
kiadóhivatalban.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, **FIUME** palazzo „Adria“.
TELEFON 224.

SZÁLLIT

minden a nyomdászatba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

ESEGUISE

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.